

Makt, prestisje og glemte verdier:

Et manifest for fremtidige katastrofestudier

Vi ønsker å inspirere til et mer respektfullt, gjensidig og genuint forhold mellom «lokale» og «eksterne» forskere i katastrofestudier. Dette manifestet oppfordrer til å tenke nytt rundt forskningsagendaer, metoder og allokering av ressurser.

Vi anerkjenner at enhver forsker i vårt globaliserte system vil streve med kvaler rundt selvmotsigelser og medvirkning. Dette manifestet er derfor ment å reflektere prinsipper som vi sammen kan aspirere mot, og reflekterer på ingen måte en påstand om oppnåelse av disse i tidligere arbeider.

Vi, de undertegnende, forplikter oss med dette til de etterfølgende prinsipper, og oppfordrer andre til å bli med oss i arbeidet med å sette ordene ut i handling.

1. Våre bekymringer

1.1 Katastrofestudier *bygger ikke alltid på lokale realiteter*: manglende kulturell forståelse kan gjøre at forskere kommer til skade for å misrepresentere risikoer som er del av folks hverdagsliv.

1.2. Konsekvensen av dette er at katastrofestudier ofte gjør «opdagelser» som er *allmennkunnskap* blant dem som lever med risikoene vi studerer. I ytterste konsekvens kan dette lede til katastrofestudier som akademisk erobring – der vi gjør forskning PÅ mennesker som opplever risiko, heller enn AV, MED eller FOR dem.

1.3 *Metodene* som anvendes baserer seg hovedsakelig på ideer fra opplysningstiden og implementeres av forskere fra land hvis kulturer er gjennomsyret av denne typen tenkning. Språket vi bruker (i dag, stort sett akademisk engelsk), historiene vi forteller, de kulturelle brillene vi bruker og hvordan vi utvikler forskningsspørsmålene våre bygger på ideer fra opplysningstiden i motsetning til lokal- eller urfolksontologi- og epistemologi. Slike oppfatninger er videre bygget inn i forventningene til fagfeller i søknads- og publikasjonsprosesser.

1.4 Forskningens innflytelse og suksess blir generelt målt mot prioriteringer satt av institusjoner som verdsetter opplysningstids-orientert tenkning, i tillegg til agendaer, verdier og rapporteringsbehov forfektet av likesinnede giverorganisasjoner.

1.5 Forskningsagendaer i katastrofestudier er for ofte drevet av flyktige institusjonelle interesser i form av konsepter, 'buzz'-ord, industrielle- og politiske interesser som synes å presentere de største mulighetene for forskningsfinansiering. Mekanismene for finansiering har videre en tendens til å favorisere forskningssøknader som tjener et *neoliberalt status quo*, som promoterer interesser lokalisert utenfor den lokale (studerte) konteksten, og kommer til kort både vitenskapelig og etisk.

1.6 Agendaer er også *formet av utenrikspolitiske og bistandsorienterte interesser*, og tar ofte form av forskningsfinansiering som promoterer donorenes diplomatiske og handelsmessige interesser, uavhengig av andres behov. Kapasitetsbyggende prosjekter kan være nykoloniale. Det er videre en mangel på tilgjengelige ressurser FOR og AV lokale.

1.7 Det er normalisert at *eksterne 'eksperter' tar ledelsen* (og tar æren for) forskning på «sårbare» «andre». I slike tilfeller blir menneskene det blir forsket på, og lokale forskere som burde ha ledet denne forskningen, umyndiggjort og patronisert. Denne uheldige tilnærmingen er etter modell av mange erfarne forskere, universiteter og donorer.

1.8 Individuelle forskere er gjerne motivert ikke bare av muligheter for finansiering, men også av muligheten (og presset) for å publisere unike funn i tidsskrifter med, såkalt, stor innflytelse – og prestisjen som følger – basert på forskning av «de sårbare», eksotiske, Andre som ikke nødvendigvis får høre om forskningsfunn.

2. Fremtiden vi ønsker oss

2.1 Vi ønsker at katastrofestudier skal gå foran som et godt eksempel på tillit til lokale forskere, deres kunnskap og ferdigheter, uavhengig av hvor de er fra. Vi ønsker at de som gjerne blir forsket på eller som per i dag blir benyttet som assistenter for forskere som kommer inn utenfra anerkjenner at de selv burde lede forskning og at deres kunnskap og ferdigheter er like verdifulle som de som kommer fra andre steder i verden.

2.2 Vi ønsker, uavhengig av hvor de inntreffer, at lokale *forskere studerer lokale katastrofer og risikoene i egne samfunn*. Lokale forskere kjenner gjerne den lokale konteksten bedre enn noen andre, og burde derfor lede forskningsprosjekter som omhandler risiko og katastrofer. Lokale forskere burde videre lede både akademiske og ikke-akademiske publikasjoner, muntlig som skriftlig.

2.3 Vi ønsker at utenforstående forskere kommer og støtter lokalt drevne initiativer *kun når det er nødvendig*. I tilfellene hvor slike samarbeid er berettiget, er det viktig at lokale forskere/ lokale innbyggere beholder kontrollen over ledelse og beslutningstaking. Der det ikke finnes lokale forskningsressurser er det viktig at forskningen utføres gjennom en genuint deltagende prosess, ledet av menneskene som er påvirket av de aktuelle risikoene. Samarbeid mellom lokale og utenforstående forskere bør baseres på allerede etablerte partnerskap og dialog, og der det inngås nye partnerskap må også disse bygges gjennom samtale og på felles interesser.

2.4 For bedre refleksjon av mangfoldet av lokale realiteter ønsker vi at at lokale epistemologier og urfolkskunnskap av katastrofer skal stå sentralt i feltet vår. For å avkolonialisere katastrofeforskning og legge bak oss opplysningstekningsbaserte kilder, konsepter, metodologier og språkbruk som dominerer feltet, bør lokale forskere verdsette lokale ontologier og epistemologier når relevant. Lokale og ikke-lokale forskere burde oppmuntres til å ikke kun publisere i internasjonale tidsskrifter, men også verdsette lokale publiseringer, både som en måte å spre sine funn på og som en kilde i egne studier.

2.5 Vi ønsker at feltet vårt skal anerkjenne at katastrofeforskning har en politisk målsetting: å adressere underliggende årsaker til sårbarhet samt å anerkjenne kapasitetene lokale mennesker har. Forskningen vår bør derfor rette seg inn mot å redusere sårbarhet for risiko og katastrofe, heller enn mot å bygge akademisk anerkjennelse. Å sette lokale forskere fremst bør være det første politiske og symbolske skrittet i retning av å anerkjenne at katastrofeforskning hverken er apolitisk eller historisk løst.

2.6 Vi ønsker ikke bare at forskningen vår skal forstå lokale realiteter, men også formidle disse riktig. Formidling av forskningsfunn må skje på en måte som viser samarbeid, lokalt lederskap, verdsettelse av lokal kunnskap og hvordan slik kunnskap blir samlet inn og presentert. Vi bør også dele og presentere forskningsfunn på språk tilgjengelig for mennesker som kan/ønsker å bruke denne kunnskapen. Våre fagfelle-vurderinger og publikasjoner bør derfor være oppmerksom på også andre ontologier og epistemologier enn dem basert på tenkning fra opplysningstiden.

3. Hvordan kommer vi dit?

Endre HVORDAN vi forsker:

3.1 Slutt å anta en ekspertrolle i forskning på lokale forhold og andre kulturer, og pass heller på at lokale forskere og mennesker som lever med risiko kan fortelle sine historier og utvikle sine egne metoder, på sine egne måter, for deres egen skyld. Katastrofeforskning kan med

dette motarbeide normative tilnæringer som kommer eksterne forskere til gode, og heller promotere ideen om at forskning hovedsakelig bør utføres med hensikt på lokal nytte.

3.2 Forskning bør utformes gjennom et rammeverk av lokalt hensiktsmessige, kulturelt forankrede perspektiver og metodologier som må kritiseres og utvikles. Ideer om vitenskap fra opplysningstiden er fremdeles allment oppfattet som grunnleggende og rasjonelle, og med dette følger en antagelse om overlegenhet og en misjon om å 'bringe fremskritt'. Disse 'fremskrittene' har imidlertid en tendens til å ignorere lokale sosiale og institusjonelle praksiser og dermed passe dårlig med lokale realiteter. Et epistemologisk skifte bør bringes inn i våre sentrale forskningsoppgaver, som fagfellevurderinger av søknader og publiseringer.

Endre HVA og HVEM vi forsker på:

3.3 Oppmuntre og promoter lokale forskere til å lede utviklingen og utformingen av forskningssøknader, og basere disse på lokale prioriteringer, teoretisering av lokale utfordringer og best mulig bruk av lokale kapasiteter – alltid med et kritisk blikk.

3.4 Ikke alltid prioritere forskning som baserer seg på opplysningstidstekning, men vurderer også lokale- og urfolksontologier- og epistemologier. Underliggende epistemologier og ideologier er viktige fordi de styrer hvilke spørsmål som blir stilt, hvilke metoder som benyttes og former den endelige analysen.

Endre HVEM som utfører forskningen:

3.5 Fremme lederskap av lokale institusjoner (uavhengig internasjonale rangeringer), inkludert lokale donor organisasjoner, og oppmuntre lokale forskere til å lede initiativer, fra å utforme forskningssøknader til innsamling og analysing av data, samt å forfatte publikasjoner. Dette vil bidra til å minimere gjentatte 'oppdagelser' av ting som er nytt for en ekstern forsker, men som er allmennkunnskap for dem som er del av den aktuelle konteksten.

3.6 Benytte metoder som muliggjør og oppfordrer lokale til å lede og kritisere lokal forskning og undersøkelser slik at disse kan gi størst mulig nytteverdi, både for lokale forskere og for menneskene som blir forsket på.

4. Slutt deg til oss og forplikt deg til:

4.1 Utviklingen av en forskningsagenda som reflekterer lokale realiteter, prioriteringer og kritikker, og som samtidig anerkjenner at lokale grupper ofte vil ha ulike syn og interesser.

4.2 Å respektere, og bygge på, kunnskap lokale forskere allerede har, istedenfor å belage deg utelukkende på «ekstern» kunnskap.

4.3 Å jobbe for endring av forskningsagendaer gjennom publikasjoner, fagfellevurderinger, nettverk og andre oppgaver vi har som akademikere..

4.4 Promoter og jobbe for flere lokale finansieringsmuligheter til støtte av katastrofeforskning, slik at ekstern støtte kun brukes som en ekstra hjelp når nødvendig i stedet for å lede prosjektet.

4.5 Å tilpasse oss, og følge, lokale forskningsagendaer samt å jobbe med lokale– eller urfolksepistemologier når relevant.

4.6 Å sørge for at forskning utføres med fokus på nytte for dem som blir forsket på.

4.7 Å aktivt bygge nettverk med institusjoner og individer overalt (også med dem som ofte er forskningssubjekter).

4.8 Å invitere og inkludere forskere fra andre steder til å delta i forskningsprosjekter hos oss, som med-hovedforskere, og søke deres kritikk og råd angående våre arbeider og tilnærminger i vår lokale kontekst.

4.9 Å støtte og publisere i tidsskrifter overalt. Åpen tilgang er av betydning - forsikre deg om at forskere i hele verden har mulighet til bruke arbeidene dine, og forsøk å unngå opprettholdelse av ulikheter gjennom å kun publisere i betal-for-å-publisere-med-åpen-tilgang tidsskrifter.

4.10 Å skape muligheter for ikke-engelske publikasjoner i katastrofeslitteraturen.

4.11 Å oppmuntre til og promotere lokalt-ledede publikasjoner og presentasjoner, akademiske og ikke-akademiske.

Vi håper at du vil slutte deg til oss! Katastrofestudier må bli mer inkluderende og kollaborative. Hvis vi lykkes med dette vil katastrofestudier kunne bidra bedre og mer fullstendig til reduksjon av risiko for katastrofer. Vi har ikke råd til å vente.